

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII

w

Zespole Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Kielnie

Został opracowany na podstawie Programu nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach zatwierdzonego przez Komisję Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski w dniu 20 września 2001

*(nr programu: AZ-1-01/10 dla kl. I-III SP
AZ-2-01/10 dla kl. IV-VIII SP
AZ-3-01/10 dla kl. III Gimnazjum)*

i jest zgodny z Rozporządzeniem MEN z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83, poz. 562 z dnia 11.05.2007 z późniejszymi zmianami).

Opracowali:

- 1.Ks. Michał Bielan
- 2 Ludwika Krause-Oczk
3. Bożena Kalkowska
4. Renata Ciesielska

Literatura:

- KEP, Dyrektorium katechetyczne Kościoła katolickiego w Polsce, Kraków 2001.
KEP, Podstawa programowa katechezy Kościoła katolickiego w Polsce, Kraków 2002/2010.
KWK KEP, Program nauczania religii rzymskokatolickiej 2001/2010.
Ocena w katechezie, red. S. Kulpaczyński, Lublin 2001.
J. Szpet, :Dydaktyka katechezy, Poznań 1999.
J. Szpet, Wymagania programowe. Jak sprawdzać i oceniać na katechezie? Płock 1996.

I. Kontrakt

1. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć ucznia występuje w całym procesie katechizacji.
2. Sprawdzanie osiągnięć ucznia dokonywane jest różnymi metodami: odpowiedzi ustnej, prac praktycznych, testów wiadomości i umiejętności.
3. O nie przygotowaniu do zajęć (brak zeszytu, podręcznika, pracy domowej) uczeń informuje nauczyciela na początku katechezy.
4. Uczeń ma prawo być dwa razy w semestrze nieprzygotowany do zajęć.
- 5.. Brak pracy domowej nie może być tłumaczony nieobecnością ucznia w szkole.
(brak pracy domowej uczeń powinien uzupełnić w okresie najbliższych zajęć)
- 6.. Katecheta ma prawo sprawdzić umiejętność uczestnictwa uczniów w liturgii Kościoła.
7. Sprawdziany są obowiązkowe (przynajmniej raz w semestrze). Jeżeli uczeń z przyczyn losowych nie mógł go napisać, może to zrobić w innym terminie. Sprawdzian powinien być zapowiedziany z tygodniowym wyprzedzeniem.
8. Uczeń może poprawić sprawdzian w terminie wspólnie ustalonym z katechetą (w przeciągu 2 tygodni).
9. W przypadku nieobecności w szkole uczeń powinien we własnym zakresie uzupełnić wiadomości oraz brakujące notatki i ćwiczenia.
10. Uczeń ma prawo do oceny za prace dodatkowe. Uczestnictwo ucznia w konkursie, olimpiadzie czy aktywne uczestnictwo w życiu parafii i stowarzyszeniu (przynależność do kółka zainteresowań) – podnosi ocenę ucznia.
11. Zeszyt ucznia sprawdzany jest raz w semestrze (systematyczność i estetyka).

II Cele katechetyczne:

- Budzenie zainteresowania przesłaniem Bożym;
- Uzdolnienie do odczytania w nauczaniu biblijnym wezwania Bożego dla swojego życia;
- Przygotowanie do samodzielnego odbioru tekstów;
- Ukazywanie wiary jako pomocy w zrozumieniu swego życia i świata;
- Zdobywanie umiejętności symbolizowania, czynnego, świadomego i radosnego włączenia się w liturgii Kościoła;
- Pogłębione przeżywanie roku liturgicznego i sakramentów;
- Interpretacja ludzkiego (ucznia) doświadczenia w świetle wezwania Bożego - kształtowanie sumienia;
- Kształtowanie refleksyjnej postawy wobec różnych sytuacji życiowych i zobowiązań moralnych;
- Pomoc w przygotowaniu do przemian okresu dojrzewania;
- Gotowość otwarcia się na Boga w modlitwie;
- Poczucie przynależności, posiadanie własnego miejsca i zadań w społeczności Kościoła, rodziny, koleżeńskiej, narodu;
- Przyjęcie postawy motywującej do odpowiedzialnego uczestnictwa;
- Kształtowanie postawy odpowiedzialności;
- Odpowiedzialne podjęcie zadań w najbliższym otoczeniu;
- Odnajdywanie własnego miejsca i zadań w życiu rodziny, szkoły, Kościoła i innych społecznościach;
- Świadectwo życia;
- Budowanie postawy świadectwa.

III Osiągnięcia

- Znajomość podstawowych fragmentów Pisma Świętego i ich przesłania;
- Umiejętność odczytania przesłania poznanych fragmentów biblijnych;
- Umiejętność integrowania poznanych informacji z aktualnymi wyzwaniami;
- Znajomość symboli wiary;
- Znajomość religijnych korzeni wybranych elementów kultury polskiej;
- Znajomość istoty okresów liturgicznych, ich odczytywanie w kontekście biblijnym i życia chrześcijańskiego;
- Znajomość symboliki liturgicznej;
- Aktywne uczestnictwo w Eucharystii;
- Znajomość istoty sakramentów;
- Zastosowanie wskazań prawa Bożego w konkretnych sytuacjach życiowych;
- Umiejętność kształtowania własnego sumienia, osobowości, charakteru w oparciu o prawo Boże;
- Umiejętność rozwiązywania podstawowych problemów wiary;
- Hierarchizacja podstawowych wartości moralnych;
- Ocena poglądów i postaw własnych i innych ludzi;
- Znajomość sposobów i rodzajów modlitwy oraz biblijnych wzorów modlitwy;
- Umiejętność samodzielnego formułowania modlitw;
- Postawa uznania błędu, przeproszenia, dziękczynienia, uwielbienia;
- Umiejętność rozwiązywania trudnych sytuacji w duchu chrześcijańskim;
- Umiejętność reagowania na niewłaściwe zachowania;
- Odczytywanie własnych zadań we wspólnocie: rodzinnej, kościelnej, koleżeńskej, szkolnej;
- Umiejętność wyrażania własnych opinii;
- Zaangażowanie w różne formy apostołstwa;
- Postawa akceptacji i tolerancji;
- Znajomość biblijnych przykładów odpowiedzi na Boże wezwanie.

IV Obszary oceniania

1. Sprawdziany, prace klasowe, testy, kartkówki.
2. Osiągnięcia w konkursach.
3. Odpowiedzi ustne (aktywność, praca w grupie).
4. Prace domowe.
5. Postawa, adoracja.
6. Znajomość: modlitwy, katechizmu, tematyki biblijnej.
7. Zeszyt.
8. Prace dodatkowe (inicjatywy twórcze, przygotowanie pomocy, udział w konkursach, przynależność do stowarzyszeń i grup modlitewnych).
9. Udział w życiu parafii (schola, ministrantura, ognisko misyjne, misterium, oaza, kółka zainteresowań).

V Rodzaje narzędzi

1. Sprawdziany, testy, quizy, krzyżówki.
2. Kartkówki (materiał nie więcej niż z trzech ostatnich lekcji).
3. Wypowiedzi ustne.

VI Źródła wiedzy o uczniu:

- codzienna obserwacja,
- rozmowy,
- jakość zadawanych pytań i odpowiedzi przez ucznia.

VII W ocenianiu z religii obowiązują poniższe zasady:

1. Obiektywność – zastosowanie jednolitych norm i kryteriów oceniania..
2. Jawność – podawanie na bieżąco wyników pracy ucznia (rodzicom lub opiekunom na ich zapotrzebowanie lub gdy zaistnieje taka potrzeba ze strony szkoły).
3. Instruktywność – wskazanie na występujące braki.
4. Mobilizacja do dalszej pracy.

VIII Sposoby oceniania:

- wartościowanie gestem,
- słowem (pochwała),
- mimiką,
- stopniem,
- dyplomem

IX Wymiar oceny

1. Dydaktyczny – wynika z programów nauczania, mierzona przede wszystkim testami kompetencji (wiedza, umiejętności, aktywność, praca na lekcji).
2. Społeczno – dydaktyczny – określa postawy i cechy osobowościowe ucznia, jego funkcjonowanie w grupie, emocjonalne zaangażowanie, wynikające np. z trudności rodzinnych, niepełnosprawności.
3. Dydaktyczno – prognostyczna – powinna informować o stopniu znajomości zagadnienia niekoniecznie w oparciu o program wyłącznie szkolny. Jest również pomocna przy planowaniu czynności nauczyciela, informuje także o przyszłych wynikach ucznia na podstawie bieżących ocen dydaktycznych.
4. Sterująco – metodyczna – powinna uzmysłowić nauczycielowi konieczność zmiany lub kontynuacji metod pracy z uczniem (dotychczasowe są mało skuteczne lub bardzo skuteczne).
5. Psychologiczna – powinna obejmować kontekst zdrowia psychicznego i fizycznego ucznia.
6. Wychowawcza – powinna uwzględniać zaangażowanie, staranność, wkład pracy, warunki środowiskowe itp.

7. Selektywna – powinna odróżniać uczniów dobrze przygotowanych do dalszej nauki od tych, którzy tej umiejętności jeszcze nie posiadli
8. Społeczna – powinna kształtować stosunki w klasie i określić przygotowanie i predyspozycje ucznia do dalszej nauki, pracy.
 - ocena nie może spełniać funkcji represyjnej, powinna być wspierająca dla ucznia,
 - katecheta jest zobowiązany do przestrzegania zasady jawności w wystawianiu ocen,
 - wystawianie ocen z odpowiedzi ustnej oraz odczytywanie ocen z prac pisemnych nie może być komentowane na forum klasy w sposób drażliwy dla ucznia,
 - jedyną podstawą do wystawienia oceny śródrocznej i rocznej są kontrole uczniów prowadzone systematycznie i rozłożone równomiernie na cały okres nauki.

X Sytuacje oceniania

1. Sprawdziany, prace klasowe pisemne są obowiązkowe i przeprowadza się po bloku tematycznym, zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem (wpis informujący do dziennika elektronicznego).
2. W ciągu jednego semestru nauczyciel wystawia każdemu uczniowi co najmniej trzy oceny częściowe. W ocenach częściowych dopuszcza się stosowanie „plusów” (+) i „minusów” (-).
3. Przed rozpoczęciem sprawdzianu uczniowie muszą znać jego punktację, zgodnie z procentowymi kryteriami punktacji:

0% – 30%	– niedostateczny
31% – 49%	– dopuszczający
50 %– 74%	– dostateczny
75% – 89%	– dobry
90% – 95%	– bardzo dobry
96%– 100%	- celujący

4. Nauczyciel ocenia sprawdzian najdalej do dwóch tygodni.
5. Każda zadana praca powinna być sprawdzona przez nauczyciela, choć nie musi być oceniona.
6. Oceny za zeszyt, zeszyt ćwiczeń, inne formy aktywności ucznia (liturgia, adoracja, itp) są ocenami wspomagającymi.
7. Ocena roczna uwzględnia wyniki za pierwszy i drugi okres(librus ustali) i nie ma charakteru średniej arytmetycznej ocen częściowych.
8. Odpowiedzi ustne objęte są zakresem materiału z zakresu max trzech ostatnich lekcji. Wypowiedzi w trakcie lekcji, podczas dyskusji, powtórzenia itp.
9. Praca domowa: krótkoterminowa, długoterminowa, kontrolowana na bieżąco.
10. Pacierz: ocena ze znajomości podstawowych prawd wiary zdobywana podczas odpowiedzi ustnej lub pisemnej
11. Korzystanie z Pisma Świętego, podręcznika i innych materiałów katechetycznych.
12. Rozwijanie postawy religijnej, tj. modlitwa, osobiste zaangażowanie w rozwój darów sakramentalnych, udział w niedzielnej Mszy Świętej, nabożeństwach, np. Droga Krzyżowa, roraty, rekolekcje, różaniec, majowe, czerwcowe itd.
13. Inne możliwości wskazujące na potrzebę wartościowania.
14. Oceny kwalifikacyjne na koniec semestru i roku – wg skali:

- stopień celujący..... – 6
- stopień bardzo dobry..... – 5
- stopień dobry..... – 4
- stopień dostateczny..... – 3
- stopień dopuszczający..... – 2
- stopień niedostateczny..... – 1

15. Narzędzia i formy pomiaru. WAGI OCEN

WAGA 5

- Finalista (laureat wojewódzki) konkursu kuratorskiego
- konkursy przedmiotowe na szczeblu ponadszkolnym
- praca klasowa

WAGA 4

- sprawdzian
- referat
- udział w konkursie szkolnym i imprezach szkolnych

WAGA 3

- inne formy w zależności od przedmiotu

WAGA 2

- kartkówka
- odpowiedź ustna
- aktywność
- praca na lekcji

WAGA 1

- zadanie domowe

XI Warunki uzyskania oceny – wymagania.

(Ocenę wyższą może otrzymać uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym).

Celująca:

- uczeń posiadał wiedzę i umiejętności objęte programem nauczania w danej klasie
- twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych, potrafi zastosować je we własnym życiu, służy radą innym, jest świadkiem wiary,
- wypowiada się logicznie i wyczerpująco na dany temat,
- bierze czynny udział w przygotowaniu liturgii Mszy świętej, w przygotowaniu nabożeństw, misterii, odpustach parafialnych,
- wyróżnia się w kształtowaniu postawy: otwartości, służby drugiemu; wartości: wrażliwości sumienia, uprzejmości, życzliwości; wzrostem duchowości i świadectwem życia,
- osiąga sukcesy w konkursach religijnych lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

Bardzo dobra:

- uczeń jest zdyscyplinowany, posiada uzupełniony zeszyt, potrafi samodzielnie objaśnić i powiązać w całość wiadomości z programu nauczania,
- posiada biegłą znajomość katechizmu, bierze czynny udział w katechezie,
- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określonych programem katechezy w danej klasie,
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami,
- chętnie i regularnie uczestniczy w katechezie,
- zachowuje szacunek dla „świętych” przedmiotów, miejsc i znaków religijnych,
- chętnie uczestniczy w życiu parafii (liturgia, rekolekcje, odpust itp.),
- potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach,
- przejawia postawę apostołską, wyrażając na zewnątrz swoją wiarę.

Dobra

- uczeń posiada uzupełniony zeszyt, potrafi odpowiedzieć samodzielnie na wszystkie pytania związane z tematem katechezy, posiada znajomość katechizmu, przejawia aktywność na zajęciach,
- opanował wiadomości i umiejętności, które pozwalają na rozumienie większości relacji między elementami wiedzy religijnej,
- nie opanował w pełni wiadomości określonych programem nauczania w danej klasie, ale opanował je na poziomie przekraczającym wymagania zawarte w minimum programowym,
- zna podstawowe modlitwy i prawdy wiary, rozumie je i umie wyjaśnić,
- dysponuje dobrą umiejętnością zastosowania zdobytych wiadomości, potrafi samodzielnie odpowiedzieć na wszystkie pytania związane z tematem katechezy,
- zachowuje szacunek dla „świętych” przedmiotów, miejsc i znaków religijnych,
- uzyskuje stałe, dobre postępy podczas prowadzonych zajęć,
- nie zaniedbuje uczestnictwa w katechezie, do której stara się być przygotowany,
- uczestniczy w rekolekcjach i życiu parafii (czasami).

Dostateczna:

- uczeń prowadzi notatki, wykonuje zadania, potrafi odtworzyć z pamięci wnioski z lekcji,
- opanował wiadomości i umiejętności umożliwiające zdobywanie dalszej wiedzy,
- dysponuje przeciętną wiedzą w zakresie materiału przewidzianego programem, w jego wiadomościach są luki,
- nie wykazuje większego zainteresowania przedmiotem,
- nieregularnie uczęszcza na katechezę,
- wykonanie zadań przez ucznia budzi zastrzeżenia (np. niestaranne prowadzenie zeszytu, brak katechez),
- nie bierze udziału w życiu parafii, w różnych formach duszpasterstwa.

Dopuszczająca:

- uczeń jest obecny na lekcji, słucha, nie przeszkadza w prowadzeniu katechezy,
- zdobyte wiadomości są niewystarczające na uzyskanie przez ucznia ogólnej wiedzy religijnej,
- zna najbardziej istotne z podstawowych modlitw i prawd wiary
- dysponuje minimalną wiedzą w zakresie materiału przewidzianego programem, w jego wiadomościach są braki,
- proste zadania o niewielkim stopniu trudności rozwiązuje przy pomocy katechety,
- niechętnie bierze udział w katechezie,
- często opuszcza katechezę,
- ma lekceważący stosunek do przedmiotu i katechety.

Niedostateczna:

- uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą,
- odmawia wszelkiej współpracy,
- ma lekceważący stosunek do przedmiotu, wiary i katechety,
- nie jest w stanie rozwiązać (wykonać) zadań o niewielkim (elementarnym) stopniu trudności,
- nie odzwierciedla znajomości życia chrześcijańskiego (lekceważący stosunek do Kościoła i religii),
- postawa budzi zastrzeżenia (jest anty świadectwem).

Elementy wchodzące w zakres oceny z religii:

1. Ilość i jakość prezentowanych wiadomości.
2. Zainteresowanie przedmiotem.
3. Stosunek do przedmiotu.
4. Pilność i systematyczność.
5. Umiejętność zastosowania poznanych wiadomości w życiu.
6. Postawa.

W oddziałach integracyjnych śródroczną i roczną ocenę klasyfikacyjną z religii dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ustala nauczyciel prowadzący zajęcia edukacyjne, po zasięgnięciu opinii nauczyciela współorganizującego kształcenie integracyjne.

Kontrola i ocena w religii nie dotyczy wyłącznie sprawdzenia wiadomości, lecz także wartościowania umiejętności, postaw, zdolności twórczych, rozwoju zainteresowań, motywacji uczenia się, a głównie kształtowania cech charakteru, woli, odpowiedzialności za swoje czyny, dokładności, wytrwałości, pracowitości, kultury osobistej, zgodności postępowania z przyjętą wiarą.

Praktyki religijne nie podlegają ocenie.